Anul al 54-lea | 14 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei | 14 Pagini | Nr. 318 Joi 18 Noembrie 1937

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

P IIII

BIBLIOTECA CENTRALA a „ASOCIAŢIUNII"

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Efectele legalităţii

Un bancher din Praga reclamă poliţiei că a pierdut două milioane la bacara.

Jocurile de noroc fiind interzise în Cehoslovacia, persoanele cu care jucase au fost arestate.

Nu numai atât, dar suma fiind găsită asupra acelor jucători, originari din Cuba, Havana, Coreea, a fost restituită reclamantului.

Există şi în ţara noastră o lege care interzice jocurile de noroc, inclusiv bacaraua.

Există şi în acea lege sancţiuni penale şi pecuniare contra delicvenţilor.

Şi, din nefericire, există şi indivizi veniţi de peste mări şi ţări, ca să câştige repede şi mult, indiferent de mijloacele întrebuinţate, printre care jocurile de noroc ocupă un loc special.

Ce nu există însă ca în Cehoslovacia, este promptitudinea şi severitatea sancţiunilor în toate cazurile, contra tuturor infractorilor, fără excepţie.

In asemenea condiţiuni, nici un rău social nu poate fi stârpit şi nici măcar înfrânat.

Se vorbeşte adesea de modificări de constituţie, de legi, de regulamente, invocându-se lipsa lor de eficacitate.

Şi cu toate acestea, în marea majoritate a cazurilor, de vină nu sunt legiuirile, ci aplicaţiunile lor — sau neaplicarea lor.

Dovadă: de câte ori ele sunt interpretate conform spiritului şi dispoziţiunilor lor, au efect. Şi vice-versa: de câte ori se modifică o lege, dar se păstrează aceeaşi lărgime inoportună în aplicare, rezultatele aşteptate nu se realizează.

O profilaxie socială, prevăzătoare şi efectivă, nu se poate desfăşura fără o intensificare paralelă şi hotărîtă a acţiunii preventive şi a acţiunii represive. Este o axiomă că în măsura în care cea dintâi este mai energică, cea de a doua are mai puţin de lucru; şi în măsura în care cea de a doua este mai severă, cea dintâi este mai stimulată. Când însă sforţările făcute pentru a descoperi şi a stabili culpabilităţile în fără-de-legi nenumărate sunt urmate de temporizări, de prescripţii, de amnistii şi graţieri, de pedepse indulgente, incompatibile cu recrudescenţa impulsiunilor de tot felul, defect nu este aparatul legal, ci mânuirea lui.

Cazul dela Praga este o dovadă mai mult.

Comedia s'a jucat...

—xox—

Prevederile noastre s'au îndeplinit. Comedia s'a jucat aşa cum a fost scrisă.

De altfel, era şi firesc să fie astfel şi prevederile noastre porneau din judecarea cinstită a faptelor aşa cum se desfăşurau de atâta vreme.

Guvernul d-lui Tătărescu avea în faţa lui o opoziţie lipsită de dinamism şi de atitudine hotărîtă în contra ilegalităţilor ce se săvârşeau aproape zilnic.

Jocul era deci inegal: de o parte, un guvern sprijinit pe stare de asediu şi cenzură, cu majorităţi parlamentare docile, cu drepturi suverane şi întemeiate pe bunul plac — iar de altă parte, o opoziţie dezbinată, o puzderie de partide, născute unele din ambiţii personale, fără programe bine precizate şi fără curajul acţiunii.

Am arătat de atâtea ori cât de mult rău se face cauzei naţionale prin dezbinarea dintre partidele naţionaliste, prin lipsa acelei coheziuni care e atât de necesară unei mişcări de redeşteptare naţională. Sfaturile noastre n'au fost ascultate şi desigur, jocul intrigei s'a putut uşor desfăşura în avantajul acelora cari deţineau puterea şi în detrimentul cauzei şi al fiecărei grupări naţionaliste în parte.

De altă parte, neîncetatele frământări din partidul naţional-ţărănesc, lipsa unei atitudini unitare şi făţişe în jurul programului au înlesnit jocul guvernului.

Era firesc ca din toată această situaţie să tragă profit — aşa după cum, de multă vreme, am prevăzut, — acei cari, din umbră şi cu o tactică măiastră, trăgeau sforile.

Şi nu este în realitate decât o singură explicaţie la toate acestea: e setea de putere care adeseori însufleţeşte acţiunea partidelor, grupurilor şi oamenilor noştri politici. Această sete de putere a micşorat simţul răspunderilor faţă de interesele mari ale ţării şi ale neamului şi a dezvoltat până la maximum slugărnicia şi teama ca nu cumva, o vorbă, un gest, o acţiune să fie interpretate cu supărare şi astfel puterea să se îndepărteze. Nu marile postulate ale neamului şi ale ţării formează obiectivul acţiunilor politice, ci obţinerea unei cât mai bune note la conduită.

Triste vremuri!

Ne vom găsi deci mâine cu o continuare a guvernului Tătărăscu.

In ce ne priveşte, n'am avut nimic principial contra guvernului Tătărăscu. Am criticat faptele lui rele — după cum am relevat faptele lui bune. Şi am fi fost fericiţi să nu avem de spus decât bine. Ce nevoe era însă, de toată această comedie, când d. Tătărăscu putea spune dela început, că e hotărît să continue guvernarea şi să anunţe noul program?

Noi dorim acestei ţări guverne cinstite, harnice şi hotărîte să apere ordinea internă şi postulatele naţionale şi să întărească aliantele şi amiciţiile noastre actuale.

Dacă d. Tătărăscu se credea în stare să dea ţării un asemenea guvern, n'avea de cât s'o anunţe şi să-şi ia răspunderea în faţa ţării, fără spectacolul pe care l-a provocat şi l-a jucat.

Acum, — că a căzut cortina şi s'a jucat piesa, — să sperăm că se vor deştepta oamenii şi vor înţelege toţi care le este datoria.

INCIDENTUL DIN ZIUA ARMISTIŢIULUI LA LONDRA

Un remarcabil instantaneu a fost prins, la Londra, în ziua aniversării armistiţiului, cu ocaziunea incidentului despre care am vorbit la timp: Un necunoscut, — declarat mai pe urmă nebun, — a apostrofat pe Regele Angliei şi întreg guvernul, în clipa când se dedea semnalul pentru „minutul de reculegere" în amintirea marilor căzuţi.

In fotografie se observă, stând solemn şi imperturbabil, — în reculegere — Suveranul englez şi miniştrii, în timp ce autorul incidentului culcat la pământ, de poliţişti, e redus la tăcere.

CURIERUL PARISULUI

Ospitalitatea franceză

de POMPILIU PĂLTĂNEA

Paris, 11 Noembrie

Reprezentanţii oficialităţei şi intelectualităţei de aici au ţinut să arate, prin nenumăratele şi delicatele atenţii pe care n'au încetat să le aibă faţă de diferitele şi proeminentele personalităţi streine, ce au vizitat expoziţia, că Franţa îşi cunoaşte şi preţueşte prietenii. La astfel de manifestaţii, pline de curtoazie, de afecţiune şi de gratitudine, a dat loc vizita la Paris a d-nei şi d-lui Stelian Popescu.

Flori decorau şi parfumau apartamentul, care-i aştepta pe oaspeţi în marele hotel, ale cărui ferestre dau pe cea mai frumoasă piaţă a capitalei — piaţa Concordiei — ce-i considerată şi cea mai frumoasă piaţă din lume. La hotelul, unde au descins, i-a condus elegantul automobil cu cocardă şi steguleţ tricolor — semnele oficialităţei, — care le-a fost pus la dispoziţie pe întreaga durată a şederei în Paris. La gară îi întâmpinase, salutându-i în numele guvernului, o delegaţie compusă din d-nii Forzinetti şi Azoulay.

Colonelul Louis Forzinetti e nu numai un glorios fost combatant, care s'a distins sub comanda mareşalului Lyautey în luptele din Maroc şi căruia pentru vitejia dovedită pe frontul occidental mareşalul Pétain i-a conferit crucea de război cu palme, ci şi un intelectual de seamă, specializat în studiile istorice, pe care autorităţile militare şi civile, în capul cărora se afla, bunăoară, Clémenceau, l-au însărcinat cu misiuni ştiinţifice şi de propagandă în Europa şi America, iar d. Raoul Azoulay, citat de şease ori la ordinea de zi ca ofiţer de artilerie şi greu rănit în timpul ultimei campanii, e un jurist şi publicist ce aparţine serviciilor de presă ale ministerului de comerţ, de care atârnă expoziţia, şi secretarul politic al unui cunoscut parlamentar şi fost înalt demnitar al Parisului, d. Chiappe.

D-nii Forzinetti şi Azoulay au prezentat d-nei şi d-lui Stelian Popescu, pe lângă care au fost special ataşaţi, odată cu urările oficiale de bună venire, invitaţii pentru teatrele şi spectacolele pariziene, cât şi cărţile permanente de intrare în muzee şi'n incinta expoziţiei.

Comisarul general adjunct al expoziţiei, d. Pierre Mortier, în atribuţiile căruia intră primirea oaspeţilor streini de frunte

(Continuare în pag. 2-a)

Fazele crizei de guvern

—oxo—

Merg greu negocierile pentru formarea guvernului „cu bază politică lărgită". Suveranul a primit Luni în audienţă pe d-nii Al. Vaida, Dinu Brătianu şi Gh. Brătianu

Pentru aducerea la îndeplinire a mandatului încredinţat de M. S. Regele în audienţa de Duminică, d. Gh. Tătărăscu a avut Luni numeroase întrevederi şi conciliabule.

Din relatările pe cari le dăm mai jos se poate vedea că dificultăţi mari se pun în calea realizării acelui „guvern cu bază politică lărgită" pe care l-a anunţat d. Tătărăscu.

Audienţele de Luni

La ora 12,20, preşedintele „Frontului Românesc", d. dr. Al. Vaida Voevod a fost primit în audienţă de Suveran.

Audienţa a durat până la 1.20 d. a.

*

La ora 3.25 d. Gh. Tătărăscu a fost primit în audienţă de M. S. Regele.

*

La ora 4 d. a. M. S. Regele a primit în audienţă pe d. Gh. Brătianu.

*

La ora 5 a fost primit în audienţă de M. S. Regele, d. Dinu Brătianu, şeful partidului liberal.

Declaraţia d-lui Tătărăscu

Plecând dela palat d. Tătărăscu a declarat ziariştilor în faţa locuinţei d-sale:

— „Sunt în curs de elaborare a mandatului pe care l-am primit dela Suveran".

— Dar aţi avut audienţă comună cu d. Gh. Brătianu? — a întrebat un ziarist.

— Am avut audienţă individuală.

DECLARAŢIA D-LUI GH. BRATIANU

D. Gh. Brătianu ieşind dela palat a declarat ziariştilor că situaţia se află în acelaş stadiu.

— Voiu convoca delegaţia şi şefii de organizaţii mâine,— a spus d-sa — după care voi da răspunsul.

Tratativele dintre liberali şi georgişti

După cum am anunţat, d-nii Gh. Tătărăscu şi Gh. Brătianu, în urma convorbirii telefonice avute cu o seară înainte, au hotărît o întrevedere pentru Luni dimineaţă.

La ora 9, d. prim ministru a sosit, cu automobilul, la locuinţa d-lui Gh. Brătianu, unde a rămas până la ora 10 fără cinci minute.

In această întrevedere, d. Gh. Tătărăscu a adus oficial la cunoştinţa d-lui Gh. Brătianu mandatul dat de M. S. Regele pentru formarea unui guvern cu o bază politică mai largă.

In această întrevedere s'a discutat, pe lângă condiţiile unei eventuale colaborări în viitorul guvern şi posibilitatea reintregirii partidului naţional liberal.

In privinţa colaborării la guvern, d. Gh. Brătianu şi-a anunţat răspunsul pentru a doua zi, adică Marţi.

UN COMUNICAT GEORGIST

In privinţa acestei întrevederi, partidul liberal-georgist a dat presei următorul comunicat:

„Preşedintele consiliului de miniştri d. Gh. Tătărăscu a vizitat astăzi dimineaţă la ora 9, pe d-l Gheorghe I. Brătianu, propunându-i o colaborare de guvern.

D-l Gheorghe I. Brătianu şi-a rezervat răspunsul până mâine la ora prânzului".

CONSFATUIREA DELA D-I GH. BRATIANU

Pentru ora 11, Luni dimineaţă, erau convocaţi la locuinţa d-lui Gh. Brătianu, încă de când se anunţase vizita d-lui prim ministru, membrii delegaţiei permanente a partidului georgist şi şefii organizaţiilor judeţene, aflaţi în Capitală.

D. Gh. Brătianu a expus adunării scopul vizitei d-lui Gh. Tătărăscu cu propunerile făcute pentru colaborare.

După discuţiile urmate, fruntaşii partidului au fost, principial, de acord pentru această colaborare, rezervând dreptul de a preciza condiţiile colaborării d-lui Gh. Brătianu, preşedintele partidului.

Şedinţa s'a ridicat la ora 12 şi jumătate, urmând ca Marţi dimineaţă, înainte de a da răspunsul d-lui Gh. Tătărăscu, d. Gh. Brătianu să aibă o nouă consfătuire cu fruntaşii partidului, tot la locuinţa d-sale.

Intrevederile d-lui G. Tătărăscu

După vizita pe care a făcut-o la ora 9 dim. d-lui Gheorghe Brătianu, d. Gh. Tătărăscu a avut convorbiri cu d-nii: I. Inculeţ, vice-preşedintele consiliului, Valeriu Pop, ministrul industriei şi comerţului, C. Brătianu, secretarul general al partidului liberal.

De asemenea a primit şi pe d-nii Manolescu-Strunga, fost ministru şi industriaşul N. Malaxa.

Intre timp, d. Dinu Brătianu a avut o întrevedere cu d. dr. I. Costinescu.

Ministrul sănătăţii a plecat de aici la locuinţa primului ministru.

*

La ora 11,20, d. Gh. Tătărăscu a făcut o vizită d-lui Gr. Iunian, pentru a discuta cu privire la eventuala colaborare despre care s'a anunţat.

La eşire, primul ministru a declarat că d. Gr. Iunian va accepta, probabil, o colaborare parlamentară. Aceasta însă numai după alegeri.

Citiţi în pag. 5-a

D. Tătărăscu a propus d-lui Vaida un cartel electoral

Alte întrevederi ale primului ministru

Incidente antisemite în Ungaria

Budapesta, 15 (Radio-Central). — Din Egger se anunţă: In urma condamnării profesorului Malnasi, un fruntaş al organizaţiei Săgeata cu cruce, la două luni închisoare, s'au produs incidente antisemite.

Partizanii lui Malnasi au murdărît cu vopsea sinagoga din Egger, au spart geamurile dela locuinţa rabinului şef şi au bătut pe mai mulţi trecători evrei. Poliţia a trebuit să intervină în repetate rânduri.

*

Budapesta, 15 (Rador). — La Universitatea locală s'au produs azi turburări antisemite. Cursurile au trebuit să fie întrerupte la unele facultăţi.

—oxo—oxo—

Celebra aviatoare, căpitan german, Hanna Reitsch

Am subliniat, acum câteva zile, senzaţionala realizare efectuată de aviatoarea Hanna Reitsch, care a construit un helicopter cu care a reuşit să stea nemişcată, în aer, la câţiva metri deasupra pământului.

Ingenioasa aviatoare a fost numită căpitan în armata germană a aerului.

—xxx●xxx—

Anglia n'a fost invitată să adere la pactul anticomunist

Londra, 15 (Rador). — *Un deputat a întrebat azi în Camera Comunelor dacă Anglia a fost invitată să adere la pactul triunghiular antikomintern.*

Lordul Cranborne a răspuns negativ.

—xxx●xxx—

D. Hitler felicită pe regele Belgiei

Berlin, 15 (Rador). — Cancelarul Hitler a trimis eri o telegramă de felicitare regelui Leopold al Belgiei, cu ocazia onomasticei sale, adresându-i călduroase urări de fericire.

—xox—xox—

„IN DEFINITIV CE VREI"?

de IOAN AL. BRĂTESCU-VOINEŞTI

Aşa m'a întrebat un intelectual care mi-e drag şi pe care-l stimez:

— In definitiv ce vrei? că văd că unul a propus evreilor ca, de vreme ce nu sunt iubiţi, să ceară marilor puteri să le pună la dispoziţie un loc pe globul pământesc, unde să plece cu toţii, să-şi întemeeze o patrie numai a lor, — iar dumneata te-ai împotrivit acestei idei.

— Dragul meu, i-am răspuns, — când, după publicarea unei serii de peste treizeci de articole, un om ca dumneata îmi pune această întrebare — şi când un om ca dumneata pretinde că a cetit în cele scrise de mine lucruri care nici prin gând nu mi-a trecut să le scriu, — îmi vine să-mi iau condeele, cerneala, hârtia, să-mi iau masa la care scriu s'o fac ţăndări, să le arunc pe toate în foc şi să fac jurământ să nu mai scriu niciun rând.

Unde ai cetit dumneata că mă împotrivesc ca evreii să plece să-şi întemeeze aiurea o patrie? Când şi unde am scris eu acest lucru? Am spus altceva, anume că acea propunere era o formă indirectă de plângere adresată ţărilor din apus, împotriva prigonirilor pe care le suferă evreii în ţara noastră. Şi am mai spus că propunerea era absurdă şi absolut irealizabilă, pentrucă nimeni şi prin nici un fel de argumente n'ar putea determina pe evrei să plece dintr'o ţară, în care trăesc mult mai bine decât în Palestina. Iacă ce am spus, iar dumneata, intelectualul care mi-e drag şi pe care-l stimez, îmi declari că nu înţelegi ce vreau, pentru că mă împotrivesc plecării evreilor!?

După o asemenea constatare, iartă-mă, dar aş fi îndreptăţit să nu mai adaog nimic; totuşi am să-ţi desluşesc ce vreau.

Mai întâi trebue să-ţi spui ce n'am vrut nciodată şi nu vreau nici acum. Niciodată n'am întreprins lucruri care depăşeau puterile mele, nici lucruri irealizabile; — niciodată n'am încercat să ating luna cu mâna, nici să vânez lupi cu praştia. Inainte de a încerca ceva, am socotit mult dacă raţiunea spune că e realizabil.

Iată în această luptă împotriva evreilor: ceeace m'a determinat să mă angajez într'însa sunt nişte încheeri la care m'a condus o îndelungată şi amănunţită studiere a chestiunii. O să mă mărginesc să enumăr aceste încheeri, fără a intra în desvoltarea lor. Iată-le:

Evreii sunt un neam de oameni care din diverse cauze, unele nu în destul, altele foarte bine cunoscute, s'au dezobişnuit de muncile productive, constructive şi creatoare şi nu mai sunt capabili decât de negocierea şi de exploatarea produselor muncii altora; — cu alte cuvinte, sunt un neam parazitar, care totuşi se pretinde ales de Dumnezeu să domine şi să robească pe toate celelalte neamuri.

Ţara românească, chiar înainte de marele războiu, era copropită de un enorm număr de reprezentanţi ai acestui neam parazitar. Lupta pe terenul economic, angajată între ei şi autoctoni, era dusă în condiţii inegale. De bună credinţă, naivi şi nepricepuţi, — drept credincioşi ai unei religii ale căreia precepte morale îi îndeamnă să iubească pe duşmani ca pe ei înşişi, să întoarcă obrazul stâng când vor fi loviţi pe cel drept, să îndure cu resemnare mizeriile acestei vieţi, cu speranţa unei fericiri vecinice într'o viaţă viitoare, — românii aveau de luptat cu fiii celui mai şiret neam din lume, versaţi în arta de a înşela, ajutaţi pe faţă de cunoscuta lor solidaritate, iar pe sub ascuns de felurite asociaţii secrete, — habotnici credincioşi ai unei religii, care nu numai că nu le interzice, ci dimpotrivă, le porunceşte să înşele pe neevrei, ai unei religii, care îi învaţă că alt rai nu exis-

(Continuare în pag. 2-a)

O despărţire emoţionantă...

D. Lebrun, Preşedintele Republicei Franceze, strânge mâna d-lui general Gourraud, guvernatorul militar al Parisului, care în ziua aniversării armistiţiului, s'a retras dela această comandă

Aniversarea armistiţiului, în Franţa

Cu ocazia aniversării armistiţiului, la Paris, în fruntea regimentelor de infanterie ale Capitalei Franţei, drapelele vechilor unităţi au defilat încadrând stindardul gloriosului regiment 46